

SUY LUẬN TƯƠNG TỰ DƯỚI GÓC ĐỘ MỘT PHƯƠNG PHÁP TƯ DUY PHÁP LÝ VÀ Ý NGHĨA ĐỐI VỚI THỰC TIỄN ÁP DỤNG LUẬT

ĐÀO LỆ THU *

Tóm tắt: Bài viết cung cấp những nội dung lý luận về suy luận pháp lý tương tự - một trong các phương pháp tư duy pháp lý quan trọng và được sử dụng khá phổ biến trong thực tiễn áp dụng pháp luật ở các nước theo truyền thống common law và cũng đang dần được vận dụng ở những nước theo truyền thống civil law. Cụ thể bài viết phân tích các vấn đề về bản chất của phép suy luận pháp lý tương tự, các bước suy luận pháp lý tương tự và ý nghĩa của việc sử dụng phương pháp này trong thực tiễn áp dụng luật.

Từ khoá: Tư duy pháp lý; suy luận tương tự; suy luận pháp lý tương tự; lập luận pháp lý

Nhận bài: 02/3/2024

Hoàn thành biên tập: 30/5/2024

Duyệt đăng: 30/5/2024

ANALOGY AS A LEGAL REASONING METHOD AND ITS SIGNIFICANCE TO THE APPLICATION OF LAW

Abstract: The article provides theoretical aspects of legal analogy, one of the important legal reasoning methods that have been widely used in the application of law in common law jurisdictions and have been gradually used in civil law jurisdictions. In particular, the article analyses issues of the nature of legal analogy, the steps of legal reasoning by way of analogy, as well as the significance of legal analogy in the application of law.

Keywords: Legal reasoning, analogy, legal analogy, legal argument

Received: 2 March 2024; Editing completed: 30 May 2024; Accepted for publication: 30 May 2024

1. Khái niệm suy luận tương tự và suy luận pháp lý tương tự

Suy luận tương tự (analogy) và những nội dung thể hiện trong lĩnh vực pháp luật đã được nhiều luật gia trên thế giới quan tâm nghiên cứu. Tuy nhiên, như nhà nghiên cứu Dan Hunter đã thừa nhận, thuật ngữ “suy luận tương tự” được sử dụng theo nhiều cách khác nhau, đặc biệt trong lĩnh vực pháp luật, tới mức khó có thể định nghĩa về nó một cách chính xác và toàn diện, sâu sắc¹.

Trong logic học, “một suy luận tương tự là một sự so sánh tính tương đồng không đồng dạng hoặc không nguyên nghĩa giữa hai thứ, với một kết quả có tính tiên đoán hoặc tính giải thích được rút ra”². Cũng với nhận thức đó, khái niệm suy luận tương tự còn được định nghĩa là suy luận căn cứ vào một số thuộc tính giống nhau của hai đối tượng để rút ra kết luận về những thuộc tính giống nhau khác của hai đối tượng đó³. Từ các định nghĩa đó, có thể hiểu là trong phép

* Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội

E-mail: dao lethu@hlu.edu.vn

¹ Dan Hunter (2004), “Teaching and Using Analogy in Law”, *Journal of the Association of Legal Writing Directors*, Vol. 2, tr. 151 - 168.

² Dan Hunter (2004), *lđđđ*, tr. 152.

³ Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Học viện Chính trị Khu vực I, Khoa Triết học (2007), *Giáo trình Logic học*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr. 146.